

10.600 αρχαιότητες επιστρέφουν στην Ελλάδα

[/ Πεμπτούσία](#)

Πρόκειται για 10.600 αρχαιότητες (σπαράγματα) αγγείων που προέρχονται από ανασκαφικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και είχαν μεταφερθεί στην Γερμανία κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Τα 10.600 όστρακα, λίθινα τέχνηρα, λεπίδες οψιανού και πυριτόλιθου, οστεολογικό υλικό, προέρχονται από ανασκαφικές δραστηριότητες, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 1941 από τα ναζιστικά στρατεύματα Κατοχής.

Στο Pfahlbau Museum (στο Unteruhldingen, πόλη στο Κρατίδιο της Βάδης - Βυρτεμβέργης) έγινε η επίσημη τελετή επιστροφής αρχαιοτήτων, οι οποίες είχαν ανασκαφεί στην Ελλάδα και μεταφερθεί στη Γερμανία, κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Η τελετή έγινε παρουσία επισήμων του Γερμανικού Κράτους, του Γενικού Προξένου της Ελλάδος στη Στουτγάρδη, της Γενικής Διευθύντριας Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Μαρίας Βλαζάκη - Ανδρεαδάκη, του Διευθυντή του Γερμανικού Μουσείου και καθηγητή του Πανεπιστημίου του Tübingen, Günther Schöbel, τοπικών βουλευτών, αρχαιολόγων και δημοσιογράφων.

Φωτογραφία από τις επιστροφές αρχαιοτήτων

Ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, Κων/νος Τασούλας, με χαιρετισμό του επεσήμανε τον υψηλό συμβολισμό της χειρονομίας, ενώ μνημόνευσε περιστατικά αρπαγής αρχαιοτήτων, πυρπόλησης εκκλησιών και μοναστηριών, καταστροφής αρχαίων για την κατασκευή οχυρωματικών έργων, που καταγράφηκαν στην Ελλάδα σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής. Αναφέρθηκε στον πρόσφατο επαναπατρισμό των δύο κυκλαδικών αρχαιοτήτων και την επιστροφή του αρχαιολογικού υλικού από τη Μαγούλα Βισβίκη, αλλά και διάφορες νεολιθικές θέσεις της Θεσσαλίας που θα συμβάλουν καθοριστικά στη χαλύβδωση των μακροχρόνιων δεσμών των δύο κρατών, αλλά και θα θέσουν επιτακτικά προς όλους το αίτημα - αξίωση: Βοηθείστε στην επανένωση των πολιτιστικών αγαθών! Βοηθείστε στην αποκατάσταση της ακεραιότητας των μνημείων! Δεν επιτρέπεται τα πολιτιστικά αγαθά να αντιμετωπίζονται ως λεία πολέμου!

Η κα Βλαζάκη αναφέρθηκε στα ανασκαφικά δεδομένα της έρευνας στη Μαγούλα Βισβίκη και μάλιστα όπως αυτά διαμορφώνονται από τις νεώτερες μελέτες και επεσήμανε ότι καταβάλλεται τιτάνια προσπάθεια από τη Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, να καταγραφούν και να τεκμηριωθούν αρχαιότητες και πολιτιστικά αγαθά, τα οποία εκλάπησαν στη διάρκεια της Κατοχής 1941 - 44 ώστε να ζητηθεί ο επαναπατρισμός τους.

Οι αρχαιότητες θα μεταφερθούν αρχικά στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και κατόπιν στις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων.

Τον Οκτώβριο του 2013, στο Μουσείο της Ακρόπολης πραγματοποιήθηκε Διεθνές

Συνέδριο για την επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών. Τότε, η Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟΑ, Λίνα Μενδώνη, έκανε λόγο για την ανάγκη μιας «ολιστικής κατανόησης και διαχείρισης των πολιτιστικών αγαθών, όπου η νοηματική, η ιστορική αλλά και η φυσική συνάφεια και ενότητα κατέχουν κύρια θέση».

Ποιες είναι όμως οι ελληνικές θέσεις στο ζήτημα επαναπατρισμού πολιτιστικών αγαθών ελληνικής προέλευσης; (όπως δημοσιεύονται στο επίσημο site του Υπουργείου Πολιτισμού, www.yppro.gr)

1. Στο πλαίσιο της ελληνικής νομοθεσίας, η οποία έχει συμπεριλάβει επιταγές του διεθνούς δικαίου και της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ελληνικό Κράτος μεριμνά για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από την ελληνική επικράτεια οπουδήποτε και αν απομακρύνθηκαν από αυτήν. Το Ελληνικό Κράτος μεριμνά επίσης για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών που συνδέονται ιστορικά με την Ελλάδα οπουδήποτε και αν βρίσκονται.

2. Οι επαναπατρισμοί πολιτιστικών αγαθών στην Ελλάδα αφορούν σε πολιτιστικά αγαθά που έχουν ανασκαφεί παράνομα, εξαχθεί παράνομα ή κλαπεί από τη χώρα κατά παράβαση του ελληνικού δικαίου, του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών συμβάσεων.

3. Εκτός από τα προϊόντα αρχαιοκαπηλίας με τη στενή έννοια του όρου, όπως για παράδειγμα αυτά περιγράφονται και εμπίπτουν στις διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, υπάρχουν ακόμη αρχαιότητες, ιδιαίτερης σημασίας για την ανθρωπότητα που έχουν απομακρυνθεί με διαδικασίες αμφιβόλου νομιμότητας από το έδαφος ενός κράτους και σε κάθε περίπτωση με τρόπο επαχθή για το μνημείο ή το αρχαιολογικό περιβάλλον στο οποίο εντάσσονται. Η αναγκαιότητα επαναπατριsmού αυτών των αρχαιοτήτων υπαγορεύεται από τις θεμελιώδεις αρχές των διεθνών συμβάσεων, ανεξαρτήτως χρονικών ορίων ή περιορισμών. Υπαγορεύεται επίσης από εθιμικούς κανόνες και αρχές δικαίου και ηθικής που διατρέχουν το δίκαιο της πολιτιστικής κληρονομιάς. Υπαγορεύεται ακόμη από αυξημένο οικουμενικό ενδιαφέρον αλλά και δημόσιο συμφέρον με σκοπό να αποκατασταθεί η ακεραιότητα του μνημείου στον ιστορικό, πολιτιστικό και φυσικό του χώρο. Ο επαναπατριsmός τέτοιων αρχαιοτήτων υπαγορεύεται ακόμη από την ανάγκη της πληρότητας της πληροφορίας που αυτές φέρουν ως μέρος ενός ευρύτερου συνόλου, από το οποίο έχουν αποκοπεί και απομονωθεί. Οι εκπατριsmένες αρχαιότητες δεν είναι δυνατόν να προσφέρουν την πληροφορία αυτή στον ερευνητή ή στον απλό θεατή κατακερματισμένες και απομονωμένες, με αποτέλεσμα να εκτίθενται ως μεμονωμένα αντικείμενα τέχνης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα.

Κατερίνα Χουζούρη